

Transskription af:

Obscuritas

2:6. Mette Glarmesters brugte Helsingørs tyvehænder til magi

Vært og tilrettelægger: Louise Lindblad

Medvirkende: Maria Østerby Elleby, historiker og museumsinspektør, HEX! Museum of Witch Hunt og Poul Grinder-Hansen, fortæller

Redaktør: Rikke Caroline Carlsen

Fortæller: De to kvinder går gennem Helsingørs gader i retning mod galgen ved Sankt Anne. Mette Glarmesters går med en sæk brænde i hånden og kigger sig over skulderen. Boel Munks holder blikket stift rettet på vejen foran sig. Da de nærmer sig iskuglebakken, kan de se at den døde gamle tyvekrop ligger nedfaldet under galgen. Han må have hængt der længe. Det er middagstid, så det er endnu lyst. Men sammen lykkes det dem at vride den ene hånd af den døde, fordærvede krop, uden nogen ser det, og Mette Glarmesters skynder sig at stikke tyvehånden i sækken med brænde.

Louise Lindblad: Du lytter til Obscuritas. Sæsonen om dødens ritualer. I det her afsnit drager jeg endnu en gang ind i magiens verden sammen med historiker Maria Østerby Elleby.

Maria Østerby Elleby: Det er igen den her, vi skal tilbage i denne her tidlige moderne danske 1500-tals forestilling om, at alting har energi og kraft.

Louise Lindblad: Vi skal tilbage til året 1576 og historien om Mette Glarmesters. Hun stjæler en hånd fra en død tyv ved galgen i Helsingør. Hvad hun skal med hånden, det kommer vi til.

Maria Østerby Elleby: Der er alligevel nogen, der... Det er en ny slags by... Jeg hedder ellers Østerby Elleby. Der er Nørkleby. Ja, den er også god.

Louise Lindblad: Først skal Maria og jeg nemlig finde det helt rette sted her på Københavns ældste kirkegård, hvor vi mødes den her gang for at tale om dødens magi. Maria, er der noget sådan særlig jord, vi skal holde øje med her?

Maria Østerby Elleby: Altså, det er jo sådan, enten skal de være de helt friske grave, så skal vi hen og finde... Det er sådan tit, det går igen, at det skal være den nyeste, den seneste mands grav, altså den nyeste grav der er på kirkegården. Der er lidt etik der jeg ikke helt ved - det skal vi nok holde os fra, så ellers så er det de ældste grave. Så skal vi helt tilbage og se hvor gamle vi kan finde dem. Det har også noget kraft i sig, når noget det bliver sådan gammelt. Hvis man nu havde været på kirkegården sådan i 1500-tallet, og man var her, fordi man skulle finde noget godt jord, man kunne bruge til magiske formål, så havde det nok været den nyeste man kiggede efter.

Louise Lindblad: Vi kan jo prøve og se om vi kan finde en ny grav at sidde i nærheden af.

Maria Østerby Elleby: Jeg tænker vi kan godt sidde i nærheden af en. Der må være noget god energi i det.

Louise Lindblad: Hvad er det, der er med det her kirkegårdsuld?

Maria Østerby Elleby: Det er noget mærkeligt noget, ikke? Der ligger flere ting i det. For det første, så kommer det jo indefra kirkegården, så det vil sige det fra indviet jord. Der har været nogen og velsignet, og dermed har det fået noget... Jeg skulle til at kalde det saft og kraft. Det er også derfor tit så ser man, at noget af det værste folk kan blive dømt til efter at blive henrettet, det er at blive begravet i uindviet jord. Det er simpelthen ikke lige så godt som det indviede jord herinde på kirkegården. Og så dernæst, så ligger der. Der ligger noget... Der ligger noget fascination af døden i det. Der ligger det med, at det kommer fra en grav, og at der er noget kraft omkring den døde person, der ligger der, så er det, når du tager noget af jorden derfra, så tager du noget af kirkens magi og kraft med dig. Men du tager faktisk også noget af den døde persons magi. Og det er også derfor, at den friske grav det er den, der har været mest brugt til, når du skulle have virkelig energier i det magiske formål du ville gøre med det. Og det kunne bruges til gode ting. Altså der er rigtig, rigtig mange sådanne eksempler på, at du skal bruge kirkegårdsjord til at stryge i dyrenes mad til juleaften, for eksempel for at passe på dem, mod hekse. Det er tit sådan en beskyttelse mod trolddom, at det skal lægges i vuggen for at beskytte de små børn mod trolddom. Du skal bære det om halsen, nogle gange skal du lade dyrene bære det om halsen, i en lille pose for at det beskytter igen mod trolddom. Det er næsten altid when in doubt, så er det mod trolddom det beskytter. Men der er altså også eksempler på, at du skal indtage det eller putte på tænderne, hvis du have tandpine for eksempel eller putte det i mad. Og så kan det altså endelig også godt bruges til den sorte magi. Det kan også godt bruges til at forgøre folk, så det er et potent magisk remedie det her kirkegårds muld.

Louise Lindblad: Hvis nu man i 1500-tallet tog ned til kirkegården og ville samle lidt af det her muld op, var det sådan noget, man gjorde... Altså var der noget, man ikke ville have, at nogen skulle se, man gjorde?

Maria Østerby Elleby: Det vil ikke være ved højlys dag, som du og jeg vi går rundt herinde og sådan slentrer rundt. Så ville man ikke bare lige sætte sig ned, fordi magi var jo stadig ikke... Altså selv ikke hvis det 'bare' var til at passe på dyrene derhjemme, så er det stadig ikke noget man sådan gør officielt. Det er stadigvæk... Vi er inde i den der gråzone af trolddom som du ikke skal praktisere, så det vil være ved midnatstid. Hvis det skulle være særligt godt, så ville det være natten til torsdag eller torsdag nat. Det er lidt forskelligt, hvor vi læser det henne, fordi torsdag bare altid er en magisk dag. Det er der, hvor det magiske tit foregår, og så vil det gerne være ved midnat.

Louise Lindblad: Er det ikke torsdag i dag? Jo, det er torsdag i dag.

Maria Østerby Elleby: Det er torsdag i dag. Vi øh... Altså hvis vi lige venter og holder ud et par timer, så er vi faktisk på den helt rigtige dag her til at indsamle ingredienser fra en kirkegård.

Louise Lindblad: Var der andet vi kunne gøre, hvis vi kom her?

Maria Østerby Elleby: Altså der er andre ting, du kan gøre. Du kan dukke op på bestemte tidspunkter og gå igennem kirkegården, for eksempel ved midnatstid på nogle bestemte helligdage, og så kan du se, hvem der kommer til at dø i året, der kommer. Du kan jo også tage andet med herfra end bare mulden.

Louise Lindblad: På denne torsdag bevæger vi os rundt på Holmens Kirkegård.

Maria Østerby Elleby: Der er så mange gode navne her. Der var også lige en Abelone derovre.

Louise Lindblad: Vi går mod havens gamle sydvestlige del, og her finder vi en gravplads, hvor der står en lille bænk.

...

Der er en lille bænk der. Det er selvfølgelig ikke...

Maria Østerby Elleby: Jeg ved ikke om Arne ville have noget imod, at vi holder ham med selskab hvis det er, så...

Louise Lindblad: Skal vi sætte os på... Ja?

Maria Østerby Elleby: Nu sidder vi på en bænk på Holmens Kirkegård. Vi sidder på en grav foran Arne. Vi er blevet enige om, at han virker som en god fyr, der godt vil have, at vi holder ham lidt med selskab her. Og så fik jeg lige øje på, at lige overfor hans gravsted, da er der en helt frisk grav.

Louise Lindblad: Det kan ikke blive bedre.

Maria Østerby Elleby: Nej, jeg tror... Vi er her på en torsdag, vi er på Københavns ældst fungerende kirkegård, og vi sidder lige over for en frisk grav, så jeg tror, vi er ret klar til at skulle snakke om dødens magi.

Louise Lindblad: Det vi skal tale om det er jo virkelig, vil jeg sige, en makaber og ret bizar historie, som du har gravet frem til mig. Det var en sag, der foregik i en anden stor by 50 kilometer nordpå herfra, i Helsingør, i 1576. Men inden vi når til den historie, så vil jeg gerne have, du hjælper mig med at tegne et tidsbillede af her i slutningen af 1500-tallet... Hvilken rolle spiller magi i den almindelige danskers hverdag på det her tidspunkt?

Maria Østerby Elleby: Magi, det var noget, som alle praktiserede. Det tror jeg er den største misforståelse, der ofte er, når vi taler om hekse og trolddomsforfølgelse. Folk forestiller sig, at det var en meget lille kerne af folk som lavede magi, og det nogle gange var dem der uretfærdigt blev tiltalt for at kunne noget med urter og kunne hjælpe folk, og at det egentlig var en særlig ting. Magi var noget alle gjorde i forskellige niveauer. Men det er lidt ligesom, at vi alle sammen laver mad. Vi ikke alle sammen lige gode til det, og det er lidt forskelligt hvor avancerede vi er i det og hvor meget vi går op i det. Men alle kan godt finde ud af at lave en eller anden form for mad. Magi var lidt sådan en huskerådning som man havde, og det gik lige fra om det var de små ting som: Husk nu at skære et kors i brødet når det skal bages eller i dit øltøndelåg inden at du skal brygge, eller om til de større ting med og hente kirkegårdsuld og lægge i krybben, om det var at hente tordensten som de her forstenede søpindsvin, som man troede kunne beskytte mod, at torden skulle slå ned og placere dem bestemte steder. Der var rigtig, rigtig meget magi. Det rigtig farlige det er, hvis du bliver dømt for at praktisere magi, som gør skade på andre. Det er ligesom der det når hen og bliver farligt. Så der er en ret stor andel af folk der benytter sig af de her ting og alle gør det.

Louise Lindblad: Ikke mindst i Helsingør.

Maria Østerby Elleby: Ikke mindst i Helsingør. Fordi hvis man kan huske episoden om Barbara Heinzmann, så fik jeg nævnt på et tidspunkt, at der var noget med det her med Helsingør. Det er altså bare var lidt en smeltedigel for trolddom. Og der havde været engang nogle kvinder, der var blevet taget i at lave noget sort magi deroppe. Og det er det dem vi skal snakke om i dag.

Louise Lindblad: I købstaden Helsingør, i året 1576 går Mette Glarmesters, så rundt på gaderne nær bymidten ved Sankt Olai Kirke og sælger ud af sin brændevin. Hun er helt uanende om, at en kvinde, hun solgte til i går, hen over natten, er blevet syg, og at hun, fordi hun mistænker, at der er noget i vejen med brændevinen, lige nu er på vej til Mette Glarmesters hjem. Kvinden, der er blevet syg, har en dårlig fornemmelse omkring Mette, så hun har også involveret andre fra byen, som er taget med hende til Mette Glarmesters hus, hvor de ved, hun har sit lager af brændevin i en kiste. De slår kisten op og ser en sort lerkrukke med brændevin i. Men der er mere. De kniber øjnene sammen. Noget flyder rundt nede i væsken.

...

Hvem er Mette Glarmesters?

Maria Østerby Elleby: Jamen ret tydeligt, så er hun i hvert fald en glarmesters kone eller har været tilknyttet en på en eller anden måde. Hun bliver også kaldt for Mette Larsdatters glarmesters. Så hun er datter af en der hedder Lars, og hun bor i Helsingør. Hvad der lige sådan tyder på - ud fra hvordan det bliver beskrevet med hendes, både venne-forhold hvor og hvor fysisk aktiv hun er, hendes kærlighedsrelation til en landsoldat, som er løbet af pladsen, men som hun ellers har boet med sammen med som kæresten - så er hun yngre, jeg vil sige omkring de 30 på det her tidspunkt i 1576, hvor vi skal til. Og hun er en sådan ret almindelig dansk kvinde på det her tidspunkt. Hun er ikke rig, hun lever sådan lidt af, hvad hun kan. Hun sælger noget tekstil nogle gange, hun sælger noget brændevin. Hun har ikke rigtig en beværtning, men sælger ligesom ud af sin egen brændevin og laver lidt ligesom sådan forefaldende arbejde.

Louise Lindblad: Og det er jo i denne her brændevin, at der bliver fundet noget meget makabert.

Maria Østerby Elleby: Ja, fordi før der sagde jeg, at det der med, at man kunne godt tage andet med fra kirkegården end bare mulden. For man kunne også tage lige dele med. Og Mette, hun bliver simpelthen taget i at hendes brændevin, der bliver hun vitterligt fersk gerning taget med fingrene i brændevinen. Det er bare ikke hendes egne fingre. Det er det ligdele, der er nede i hendes brændevin.

Louise Lindblad: Hvad skulle de der fingre i den brændevin?

Maria Østerby Elleby: Jeg er ret vild med, at vi faktisk har beskrevet fra de vidner, dem, der ligesom tog Mette i det her, fordi de mistænker, at der er et eller andet med den her brændevin, og der er en, der har fået det. Hun er blevet syg, og den her beskrivelse af, hvordan de alle sammen bare forstummer i chok, er bare... Altså, jeg tænker bare de har heller ikke troet deres egne øjne. Hvad er det egentlig vi kigger på hernede? Men alle har godt vidst hvad det var, fordi den her ide om at putte, putte tyvefingre eller hænder ned i bryggetønder, hvad end det var øl eller brændevin, det er sådan en magisk folklore tro, der er, at tyve, særligt, de har kraft i deres hænder. Igen denne her... Vi skal tilbage i denne her tidlige moderne danske 1500-talsforestilling om, at alting har energi og kraft, og de kræfter kan påvirke hinanden. Du kan stjæle nogens lykke, du kan påvirke din hvor

meget bryggelykke du har, du kan påvirke, hvor du har ondt ved at flytte på energierne. Og tyve, de har jo tydeligvis energi i deres hænder, de er i hvert fald langfingrede. Det med de kan sjæle kan og de kan drage ting til sig. Så troen er, at hvis du får fat i nogle fingre fra tyve og putter dem ned i blandt andet din bryg, så vil den kunne drage folk til dig. Så de er simpelthen der for at skaffe kunder. De er der for at folk skal have lyst til Mettes brændevin.

Louise Lindblad: Tyve har kraft i deres hænder, og de blev brugt i renæssancens magiske ritualer, ikke kun i Helsingør. Sidst jeg mødtes med Maria var i Ribe, hvor museet Heks ligger. Jeg fik en rundvisning efter vores optagelser, og en af de genstande jeg husker allerbedst, er en afskåret, syltet hånd fra en henrettet forbryder. Den ligger ikke, men står oprejst i et montre som en slags fem-armet lysestage med væger af menneskehår på fingerspidserne.

...

Det er lidt samme genre, vi er i her.

Maria Østerby Elleby: Det er totalt samme genre. Den vi har stående, det er en replika. Så vidt vides findes der kun, måske, én bevaret af de her hænder, som bliver kaldt for en hands of glory eller en dødehånd på dansk, og den findes i Whitby i England, og det er sådan en... Man kan google søge den frem. Hvis du skriver Whitby og Hand of Glory, så kommer der sådan en mumificerede indtørret hånd, der er blevet fundet hen over en dørkarm, men den optræder også på utrolig mange, sådan nogle dæmonologiske tryk fra 14-, 15- og 1600-tallet, og den kan bruges til lidt forskellige ting. Igen, det er en tyvehånd. Og så skal den vrides af den hængte tyvs lig, så skal den gerne syltes for ligesom at kunne blive bevaret, og så enten så kan du lave væger på hver finger ud af menneskehår, og den kan du bruge som tyv til at tænde dem. Hvis du tænder alle fem fingre, og har den med, når du skal bryde ind i et hus, så dem, der er der, vil ikke kunne vågne op. De ville ligesom være fuldstændig sådan forstummede, og den eneste, der kunne slukke sådan en tyvehånd på igen, når den er blevet tændt, det er med mælk. Du kan også beskytte dig mod det ved at smøre din dørkarm i enten mælk eller katteurin... Der er også beskrevet om det. Men så kunne den altså også bruges til at blive puttet i bryggetønder og på den måde påvirke og drage folk til sig. Jeg kan nævne sjovt fun fact, hvis man ikke er helt afskrækket efter det her. Der findes faktisk et engelsk bryggeri, der hedder Demonology, og de har en øl, der hedder Hand of Glory.

Louise Lindblad: Er det rigtigt?

Maria Østerby Elleby: Ja, det er rigtigt. Man har kunne få den over på en pub i Odense. Man kan sikkert få den flere steder, også, her i København. Det synes jeg er for griner og jeg synes det er rigtig smagløst, men også virkelig sjovt, fordi vi har udtrykket med en håndbajer på dansk.

Louise Lindblad: Vi skulle have haft sådan en med.

Maria Østerby Elleby: Altså vi er tilbage til det hele tiden... Vi vender tilbage til, at vi skulle have haft en øl her på kirkegården. Ja.

Louise Lindblad: Mette Glarmesters ender med at komme for retten. Der er flere, der med deres egne øjne har set, at der er fingre i den brændevin, hun sælger ud af i Helsingør, og de er alle blevet indkaldt som vidner. Efter at have lyttet til forklaringerne på rådhuset er det blevet Mette tur. Hun træder frem og præsenterer sig som Mette Larsdatters, født i Århus. Hun bliver herefter tilspurgt, hvordan hun er kommet i besiddelse af tyve fingrene, og til det svarer hun, at hun har fået dem af en kvinde ved navn Boel Munks.

...

Der er også en anden kvinde.

Maria Østerby Elleby: Der er nemlig Boel, fordi Mette hun er ikke alene. Og Mette hun fortæller jo så, at det er faktisk en anden kvinde, Boel Munks, som har foreslået det til hende. Det er Boel, der er kommet til hende og sagt: får du solgt noget af det der brændevin? Og Mette er sådan: ah, det går faktisk ikke så godt, jeg sælger ikke rigtig af det. Og så har Boel sagt sådan: Det har jeg. Jeg har et råd for, hvad vi skal gøre der. Og så er de sammen gået ud til galgebakken ved Sankt Anne i Helsingør. Og da de så fundet denne her neddrattede tyv og det er jo... Altså man skal forestille sig, at du blev altså hængt og hang til spot og spe og til skræk og advarsel, indtil at dit lig var forrådnat og indtørret nok til det dratter ned af sig selv. Det er ligesom det, der er i det. Og herefter er det jo så at at skarpretteren de skal skaffe det af vejen, natmændene, skal sørge for, at det forsvinder. Men liget ligger her, og de fortæller, lidt af omveje og lidt i forskellige... men ender med at være enige om, at det der faktisk sker, det er, at de er henne og vride hånden af den her tyv og så putte det ned i en sæk med brænde, de har gående med, og så tager de den med tilbage.

Louise Lindblad: Mette Glarmesters og Boel Munks tager sækken med brænde og tyvehånden med tilbage til en bekendt. I han stegers, et slags forstuekøkken, sætter de sig foran det åbne ildsted og pakker hånden frem.

Maria Østerby Elleby: Og så tager de og klipper to fingre af og og sylter dem. De putter dem ned i gloende bærmø, som de beskriver. Det er sådan bundfaldet efter bryg, så det er sådan noget virkelig besk eddikeagtige noget. Og det her varme noget, der tager de simpelthen og sylter de her fingre, så de sådan kan holde sig længere. Og det er jo helt efter de demonologiske foreskrifter om hvad du skal gøre med din dødehånd, for at den skal være virkningsfuld. Det her med at sylte den.

Louise Lindblad: Det synes jeg lyder helt vildt.

Maria Østerby Elleby: Jeg synes det lyder fuldstændig vanvittigt, og selv mens jeg siger det, sidder jeg også og tænker: Det er ikke rigtig, det er fiktion det her. Men det er det bare ikke, og det er der flere grunde til hvorfor vi ved, det ikke er det. Det kommer vi lidt ind på. Men resten af hånden, den ryger ligesom ned i en kiste og bliver ligesom gemt lidt af vejen her og så de fingre... Der bliver de puttet ned i Mettes brændevin.

Louise Lindblad: Og så begynder hun ellers bare at sælge ud af den her brændevin.

Maria Østerby Elleby: Ja og altså historien melder ikke helt noget om, om det også hjælper på hendes salg. Det er sådan lidt... Det må vi lade stå hen i det uvisse. Men det går jo altså i hvert fald på den måde, at hun bliver taget i det. Hun bliver taget i, at hun har puttet ligdele fra en tyv i sin brændevin. Hun bliver tiltalt, og hun ender også så med at få angivet Boel. Og nu er det jo så, at de skal finde ud af, deroppe i Helsingør, hvad der er hvad, hvem der har gjort hvad og ikke mindst, så er det her jo trolddom. Så Mette hun bliver jo tiltalt for skadevoldende trolddom igennem det her. Det er altså sort magi, når du bruger ligdele til at på den måde forsøge at påvirke andre og bringe dem hen til din bryg.

Louise Lindblad: Jeg kan ikke lade være at tænke på, når jeg hører det her du fortæller, om det her bare er en enkeltstående, fuldstændig uhørt vanvittig historie om to skøre kvinder?

Maria Østerby Elleby: Altså, det kunne jo være på mange måder rart at sige: ja, det er aldrig noget, som vi ellers støder på, men det er ikke rigtigt. Det er simpelthen noget, der gentagne gange popper op i vidneudsagn og i mistanker, men også i helt reelle sager. Jeg ved, at Louise, som også var med til at snakke om Maren Splids, hun er stødt på en sag på et tidspunkt med nogen der, altså de kunne ikke få fat i en hånd, så de har puttet et lår fra en tyv ned i deres øl tønden. Så får den også lidt mere krop.

...

Louise Lindblad: Ej, det kan jeg simpelthen slet ikke.

Maria Østerby Elleby: Nej, det er smagløst, men jeg tror også... Det er måske bare sådan et behov for at joke om det, fordi det er så ulækkert. Jeg kan bare ikke forestille mig noget klammere end at få serveret brændevin eller øl og så bagefter få at vide, at der har ligget menneskeligdele nede i det.

...

Louise Lindblad: Hvordan ender sagen om Mette og Boel?

Maria Østerby Elleby: Altså, den ender jo med, at Mette Glarmesters, hun bliver dømt for trolddom. Ikke mindst så bliver det sådan... Hun har jo ellers meget forsøgt at sælge hele den her historie, som at: 'det var bare noget, der skete, fordi Boel havde foreslået det. Fordi det her med brændevin salget gik ikke så godt, og så var det bare blevet sådan, at Mette var gået med Boel der ud, og så havde de nærmest tilfældigt fundet denne her tyv der var faldet ned. Og så var det lige sådan i et øjeblik opportuniste, de havde vredet denne hånd af og fået lavet de her fingre og fået puttet brændevinen'. Men det, der simpelthen sker... Det vi kan se fra de her tingbogsprotokoller er, at fingrene bliver fundet. Det gør den her henkastede hånd i kisten også, og her kommer der så simpelt hen en bizar detalje, fordi det bliver beskrevet, hvordan man tager de her fingre og

forsøger at tilpasse dem på hånden. Altså puslespilssamle dem og konstatere, at det ikke virker til, at fingrene kommer fra den her hånd.

Louise Lindblad: Hvordan hænger det sammen?

Maria Østerby Elleby: Altså, det hænger jo så sammen. Det er i hvert fald det, man konstaterer. Det er nok ikke den første dødehånd Mette hun har haft fat i. Det her er ikke en engangsfortalelse hun har gang i. Det her det er noget hun har haft gjort flere gange.

Louise Lindblad: Mette har simpelthen været nede ved galgen og henrettelsesstederne mere end én gang.

Maria Østerby Elleby: Det er det billede, der tegner sig, og det er sådan, det bliver nævnt lidt i en bisætning. Det er faktisk ikke noget, man gør helt vildt meget ud af at tænke på i protokollerne, men det står ret sådan sikkert, at de siger: de her fingre, de passer ikke til denne her hånd, vi har fundet. Så der har været flere dødehænder i spil, og blandt andet måske på grund af noget af det, så finder man, at Mette hun altså har praktiseret trolddom, og hun er ikke helt så uskyldig, som hun selv giver udtryk for, så hun ender med at blive dømt skyldig. Hun bliver også bliver tortureret, og så ender hun med at blive henrettet den 23. juni 1576. Simpelthen på Sankt Hans aften.

Louise Lindblad: På Sankt Hans aften.

Maria Østerby Elleby: Det er jo den dato det er. Det er første gang, jeg lige sådan specifikt er stødt på, at der faktisk er en, der er blevet henrettet på Sankt Hans aftens dag. Der hvor vi har bål og jeg plejer jo altid advokere for at sige de her Sankt Hans bål, det er jo ikke en direkte fortsættelse af heksehenrettelsesbål. Det er en anden tradition. Det er for at holde væk. Den der hekse dukker, den kommer først til omkring 1900, men der er en eller anden helt særlig form for ironi og løben-koldt-ned-ad-ryggen at vide, at det faktisk var på den dag hun bliver henrettet. Hun bliver brændt på Sletten strand, derude, hvor vi stod og nævnte de otte kvinder, som bliver brændt 50 år senere i Helsingør. De bliver brændt i 1626, men her i 1576 er det altså Mette Larsdatters Glarmesters, som bliver brændt.

Louise Lindblad: Hvor var var Boel på det her tidspunkt, og hvad sker der med hende?

Fortæller: Boel hun var indespærret stadigvæk, og sagen mod hende kørte ligesom på, og til alt held for Boel, så lykkedes det hende at få stillet med nok vidner, efterfølgende. Sagen kører videre mod hende og om hun også skal henrettes for trolddom, men det lykkedes hende at stille med nok vidner, der allesammen er villige til at sværge på, at hun ikke har trolddomsrygte, hun ikke er kendt for at gøre hverken det ene eller det andet eller tredje med trolddom, hverken helbredelser eller

vide igen eller nogen af de der andre ting, der sådan kunne forbindes med trolddom. Så det lykkedes Boel at få overbevist rådstueretten om, at hun altså har været med til at stjæle den her hånd. Det er der ikke noget at komme udenom, men det er ikke hende, der har klippet dem af, altså fingrene. Det er ikke hende, der har syltet dem i det her gloende bærmælk. Det er ikke hende, der har haft dem i sin bryg, så hun ender med at slippe for at blive tiltalt for tyveri. Det er sådan set kronens gods, de her henrettet kroppe, og det, det må man ikke. Så hun bliver landsforvist, og hun ender med, at hun skal rømme kongens riger og må ikke indfinde sig igen. Og det kan vi håbe på, at hun kom godt væk og stadigvæk fik måske skabt sig et liv med lidt færre lyssky gravrøverissager på sig efterfølgende. Men Boel hun forsvinder derefter.

Louise Lindblad: Så mangler vi bare at sige tak til Arne.

Maria Østerby Elleby: Det er da et godt sted det her. Det har været en god grav her og der er igen... Jeg tror faktisk det er det helt rigtige sted at sidde og snakke om de her makabre og ret skumle sider af døden, fordi her er der i hvert fald ikke andet end fred og idyl. Det her, det virker som et noget bedre sidste hvilested end nede for galgen ved Sankt Anne.

Fortæller: Du har lyttet til historien om Mette Glarmesters og de magiske ligdele. Døden har altid været forbundet med en dragende mystisk magi. Tyve hænder, menneskeblod og kirkegårdsuld blev brugt i renæssancens magiske ritualer. Og for Mette Glarmesters endte de stjalne tyvefingre fra Galgebakken ved Sankt Anna altså med at sende hende selv direkte i dødens hænder.
[violin]

Louise Lindblad: Obscuritas er produceret af Louise Lindblad for Vores Tid med støtte fra William Demant Fonden. Redaktør er Rikke Caroline Carlsen. Du kan finde flere podcast om historie ved at søge på Vores Tid i din podcast app.
[violin]

[Vores Tid – Nationalmuseets Mediehus](#)

[Obscuritas 2:6 Mette Glarmesters brugte Helsingørs tyvehænder til magi](#)

Produceret af Louise Lindblad for Vores Tid